

Samenvatting synodeverslagen voorjaar 2024

Werkwijze

Vanuit de ongeveer 50 parochiefederaties in het bisdom Roermond zijn tien verslagen ontvangen. Twee hiervan hebben betrekking op een heel dekenaat, twee andere op heel specifieke groeperingen (seminarie en een gespreksgroep). De overige verslagen zijn afkomstig van afzonderlijke parochies/federaties. Een parochie leverde een beleidsplan in dat wel enigszins aangeeft welke kant men op wil, maar niet past binnen het format van deze synodale ronde. Een parochie antwoordde met de mededeling dat niemand op de uitnodiging voor de gesprekken heeft gereageerd. In totaal zullen aan deze gespreksronde tussen de 100 en 150 personen in het bisdom Roermond hebben deelgenomen. In een van de verslagen wordt opgemerkt dat het woord synode niet begrepen wordt door gewone parochianen en dat men daarom afhaakt. In een andere parochie is uit deze ronde een vrouwengespreksgroep ontstaan die besloten heeft ook na deze synode door te gaan.

1. Ons gedoopt-zijn als basis van ons Kerk-zijn

Gedoopt zijn betekent voor veel mensen iets anders. Sommigen ervaren heel bewust dat ze daardoor bij de Kerk horen, anderen zien het als iets dat er uit gewoonte bij hoort. In een van de verslagen wordt opgemerkt dat het verheugend is dat de Kerk opnieuw alle gedoopten in het middelpunt stelt – en niet alleen de gewijde bedienaren – en dat ze wil luisteren naar de noodkreet van gemarginaliseerde mensen in kerk en wereld. De studenten van het seminarie ervaren een grote afstand tussen de theologische en kerkelijke betekenis van het doopsel en wat mensen feitelijk beleven. De taal van de Kerk is vaak te moeilijk voor de gelovigen en kan ze soms zelfs verstikken. In een van de verslagen wordt opgemerkt dat christenen meer naar buiten moeten treden: gedoopt-zijn is meer dan deelnemen aan de mis. Veel parochies ervaren dat het lastig is om mensen vanuit hun doopsel zelf actief te laten worden. Er moet nagedacht worden over wat leken in de liturgie en in de Kerk in het algemeen kunnen betekenen. In meer verslagen komt terug dat de Kerk moet openstaan voor ontmoeting, waarbij niemand buitengesloten mag worden – ook niet van de sacramenten – in de geest van de Goede Herder die zijn kudde achterlaat om één verloren schaap te redden. Wat mensen in eerste instantie van de Kerk verwachten, is liefde en omzien naar mensen.

2. Vorming in een missionaire Kerk

Krimp kan een uitdaging zijn om authentieker te worden. Theologie en moraal zijn belangrijk, maar er is meer dan dat. Verkondiging zal meer spreken vanuit liefdevolle daden dan vanuit woorden. Opgemerkt wordt dat we een Kerk nodig hebben, die haar gelovigen ruimte biedt voor hun eigen geloofsbeleving. De priester is er meer om naar mensen te luisteren en hen te begeleiden, dan om hun een richting voor te schrijven. Vanuit een parochie in een klein dorp, waar de betrokkenheid bij de kerk en sacramenten redelijk groot is, wordt opgemerkt dat het

ook in deze gemeenschap moeilijker is om jongeren actief te betrekken, met uitzondering van bepaalde lokale tradities. Er is behoefte aan meer interactie. Niet alleen zenden (eenrichting) maar het gesprek aangaan. De boodschap is niet het probleem, maar de vorm. 'Missionair' wordt door sommigen ook als een modewoord ervaren. Veel dingen gebeurden in het verleden ook, maar werden toen niet zo genoemd. Er wordt aandacht gevraagd voor actuele maatschappelijke vraagstukken/zorgen.

Vanuit een LHBTI-leesgroep wordt gewezen op de ongemakkelijkheid van de Kerk ten aanzien van homoseksualiteit, die zich onder meer uit in het gebruik van woorden als 'intrinsiek ongeordend' en 'genderideologie'. Deze termen zijn volgens de leeskring verouderd. Omgang met LHBTI-gelovigen moet een volwassen plaats krijgen in het curriculum van de priesteropleiding. Een parochie ziet grote verschillen binnen families. Geloof kun je niet zomaar overdragen, het is genade, een geschenk. Waarom het geloof wel of niet overgedragen wordt, hangt van vele factoren af, zoals tijdgeest, beleving, uitleg, persoonlijkheid, omgeving etc. De gemeenschap wordt daarbij wel als erg belangrijk ervaren, vooral de kleine gemeenschap van bekende gelovigen, die een thuisgevoel geeft. Verstaat de kerk de context wel? Aansluiten bij gezinnen van nu en jongere generaties is lastig, maar moet steeds weer geprobeerd worden. Zowel diaconie, als liturgie en catechese hebben daarbij aandacht nodig, ze versterken elkaar.

3. Deelname aan een verwelkomende Kerk

In alle verslagen is grote eenstemmigheid te lezen over het feit dat iedereen welkom moet zijn in de Kerk en dat niemand zich afgewezen mag voelen. Ook als het om het ontvangen van de sacramenten gaat. Specifiek wordt in diverse verslagen het weigeren van de communie aan mensen in een homoseksuele relatie genoemd. Opgemerkt wordt dat er veel meer ruimte is op het gebied van moraal dan doorgaans gesteld wordt. Ook wordt opgemerkt dat de Kerk meer tussen de mensen moet staan en dat er minder sprake moet zijn van eenrichtingsverkeer. We hebben een luisterende en liefhebbende Kerk nodig. In een van de dekenale verslagen staat te lezen dat de Nederlandse Kerk zich meer in het maatschappelijk debat moet mengen. Het is de taak van elke gelovige om tegen ongerechtigheid op te staan en niet van één bisschop die dit in zijn portefeuille heeft. Er wordt volgens dit verslag veel gesproken over seksuele moraal en haast nooit over andere morele onderwerpen. Wanneer de Kerk de verwelkomende liefde niet vóór alles stelt, verduistert ze het gelaat van Jezus Christus. Bij de Wereldjongerendagen in Portugal heeft paus Franciscus welbewust een krachtig appel meegegeven aan de hele wereldkerk, namelijk dat zij er moet zijn 'Para todos!' (voor allen). In een van de parochieverslagen wordt opgemerkt dat mensen niet alleen naar de kerk gaan om samen de heilige Mis te vieren, maar ook om elkaar te ontmoeten en waar nodig de helpende hand te bieden. Het feit dat we oog hebben voor elkaar en een liefdevolle gemeenschap vormen raakt parochianen het meest. Kleine dingen als mensen welkom heten in de kerk of na afloop van een viering een hand geven, worden als zeer positief ervaren. Dat straalt warmte uit. Ook bij dit onderwerp komt meerdere keren het moeilijke en niet-eigentijdse taalgebruik van de kerk/liturgie ter sprake. Dit draagt niet bij aan een gevoel van verwelkoming. Kerk is gemeenschap en dat gaat verder dan alleen liturgie. Kerkgebouwen zouden breder opengesteld moeten worden, ook voor andere activiteiten. Dat in coronatijd mensen in de kerk geweigerd werden, heeft heel diepe sporen achtergelaten en is op sommige plaatsen nog steeds merkbaar. Liturgie wordt in meer verslagen als heel statisch, strikt en onbegrijpelijk ervaren. Men mist aansluiting op de actualiteit en het dagelijks leven van de kerkgangers. Durf te veranderen. Vrouwen voelen zich solidair met minderheden, omdat die net als zij vaak over het hoofd worden gezien. Kwesties als 'de vrouw in de Kerk' moeten daarom altijd ook in het bredere verband van 'minderheden' worden gezien. Met een open en uitnodigende houding kan elk gedoopt lid van de Kerk bijdragen aan een meer gastvrije Kerk. Ook verwelkoming andere culturen, die een inspiratie voor anderen kunnen zijn, wordt genoemd.

4. Vrouwen in het leven en de zending van de Kerk

Uit alle verslagen blijkt een grote waardering voor de betrokkenheid en inzet van vrouwen voor de Kerk. De spirituele en inhoudelijke bijdrage van vrouwen aan alle facetten van de Kerk verdient veel meer erkenning dan ze tot nu toe heeft gehad. Er wordt duidelijk gevraagd om gelijke behandeling van mannen en vrouwen, ook als het om functies en taken gaat. Er zou een serieuze discussie moeten plaatsvinden over de toelating van vrouwen tot de wijdingen zo staat in meer verslagen. Een enkeling merkt op dat naar het voorbeeld van Christus alleen een man aan het altaar hoort te staan.

Anderen kiezen meer een tussenpositie en tonen begrip dat er binnen een wereldkerk niet in één land vrouwelijke priesters kunnen komen, maar merken wel op dat de positie van vrouwen in de gemeenschap versterkt mag worden. In hetzelfde verslag vraagt iemand anders zich juist af waarom er in landen met verschillende culturen niet ook voor verschillende oplossingen kan worden gekozen. Traditie mag geen blok aan het been worden. Wellicht is het denkbaar om theologisch geschoolde vrouwen toestemming te geven om te preken. Ook reeds bestaande ambten als catechist, voorganger bij gebedsdiensten, pastoraal werkster worden genoemd. Men vindt het jammer dat die in Nederland te weinig door vrouwen worden ingevuld. In een van de parochies is ook gediscussieerd over het celibaat en het niveau van de priesteropleiding. Ondanks goede bedoelingen worden buitenlandse priesters niet altijd begrepen. Het lijkt erop dat de synode open staat voor vernieuwing, maar melden vrouwen zichzelf wel voldoende?